

Grundloven; men han kan aldeles ikke godtgjøre, hvori dette skal ligge. Det skulde være en „Krankelse af Eiendomsretten“; men Lehnet, hvem Eiendomsretten tilkommer, faaer jo den fulde Værdi af det Bøndergods, som bortsalges. Deraf gaae rigtignok visse Procenter af Salgsprisen; men nyder ikke den nærværende Fideicommissbesidder en Udgang til at kapitalisere Brugsretten? Hvergang han overlader en Gaard, oppebærer han jo Indfastning for den hele Periode, for hvilken Fæsteren erhverver Brugsretten, altsaa ofte langt ud over hans egen Livsperiode. En Lehnsbesidder, som staaer paa Gravens Rand, kan efter de gjældende Regler bortkøbe en Gaard til en ganske ung Mand og oppebære en høist betydelig Indfastning derfor, og derfor er det billigt, naar han mister denne Udgang, at han faaer nogen Erstatning for den Forandring i Besiddelsesmaaden af Godset, som indtræder og virker meget indgribende paa hans Stilling. Disse Procenter udredes jo af det, som indkommer over Minimum, og derfor er Forslaget, saaledes som det foreligger, Noget, som vistnok ganske er begrundet i Sagens Natur og i de hidtil bestaaende Forholds retlige Bestaafenhed. Det er ogsaa saaledes blevet anerkjendt hidtil saavel her som i det andet Thing, og der foreligger heller ikke fra den ærede Rigsdagsmand noget Ændringsforslag i den Retning, hvori han udtalte sig, og jeg tvivler paa, at hans Anskuelse om, at denne Maade at ordne Sagen paa skulde ansees stridende mod Grundloven, her vil finde Bifald hos Mange.

Maben: Det glæder mig særdeles meget, at den ærede Minister og Udvalget ville give dette Lovforslag den Form, at Stedbørn tillige komme med. Jeg talte forøvrigt ikke om alle Stedbørn, men blot om de Stedbørn, fra hvis Forældre Gaarden var kommen; men jeg skal ikke have det Ringeste imod, at der kommer til at staae: Stedbørn uden videre Tilføining paa Grund af den meget nære Berøring, hvori de i alt Fald ere komne ved deres Stedforældre til Fæstestedet. Den ærede Justitsminister har meget rigtigt opfattet, hvad jeg sagde, idet jeg omtalte, at der var skeet en Uretfærdighed, Ubillighed og et Brud paa Grundloven med

Hensyn til Bestemmelsen i § 3. Jeg seer paa ingen Maade, at det kan forrykke det Ringeste deri, at der ofte er givet Bevillinger iforveien; thi Bevillinger for det enkelte Tilfælde ere endda ikke nogen gjældende Lov, da de kunne underkendes ved Dom; men at de skulle kunne endogsaa gjælde til Præjudice for andre Tilfælde, end de ere givne for, det kan jeg paa ingen Maade indsee; man maatte dog med Hensyn til disse Bevillinger først vide, om ikke i sin Tid vedkommende Succesorer havde givet deres Samtykke til Bevillingen, da jo i saa Fald enhver Tvivl om dens Gyldighed faldt bort. Den ærede Rigsdagsmand, der i dette Dieblik satte sig, erklærede, at han ikke fandt nogensomhelst Grund til mit Udsagn om, at § 3 havde Bestemmelser, der strede mod Grundloven. Det vidste jeg iforveien, at Intet vilde kunne bringe ham til at stemme for Noget, som han antog at stride mod Grundloven; naar imidlertid den ærede Rigsdagsmand siger, at jeg ikke fremsøgte Grunde, saa var det, fordi jeg troede, at disse Grunde, enten man nu antager dem eller ikke, ville være Thinget bekendte, eftersom det ligger saa aldeles klart for Dagen, at en Eiendom bliver tagen fra Familien uden fuld Erstatning. At Vedkommende kan tage, hvilken Indfastning han vil, er vist. Det kan skee mange Steder. Men, fordi en Mand har saa store Rettigheder, fordi han har Rettigheder, der i visse Henseender ere ubegrænsede, er det da nogen Grund til at give ham Mere endnu? Fordi han allerede er istand til at skade Lehnet paa mange Maader, skal man derfor berøve vedkommende Familie den Ret, hvoraf den er i lovlig Besiddelse? Med Hensyn til, hvad den ærede Rigsdagsmand anførte om, at Vedkommende ikke vilde faae Betaling for Indfæstningen i det Dieblik, han bortsolgte Gaarden, da er dette ingenlunde Tilfælde; thi de Mand, som skulle undersøge Fæstegodsets Tilstand og bestemme Minimum, ville jo naturligtvis ogsaa tage Hensyn til Indfæstningen, og da vil jo Fideicommissbesidderen faae denne 2 Gange betalt. I enkelte Tilfælde kan det vel være, at han ved en eller anden Gaard kan tabe Noget, men saa kan han ved andre Gaarde have Gevinst; det maa saaledes gaae.